

Delkurs 1 *Metod och teori* (7,5 hp)

Lärare Yvonne Maria Werner

E-mail: Yvonne.Werner@hist.lu.se

Kursens mål och upplägg

Kursens syfte är:

- att förmedla kunskap om viktiga strömningar inom historieforskningen, metodanvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning
- att ge fördjupade insikter om de villkor under vilka historisk forskning skapas och om den metodologiska och teoretiska mångfald som präglar historisk forskning
- att utveckla förmågan till självständig problemdiskussion och kritisk bearbetning av källmaterial och vetenskaplig litteratur med sikte på att skriva en vetenskaplig uppsats
- att diskutera och kritiskt reflektera över historievetenskapens användning och historikernas samhällseliga och etiska ansvar

I kursen behandlas metodanvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning. Den belyser den mångfald av infallsvinklar och den metodologiska och teoretiska pluralism som råder inom historievetenskaplig forskning. Kursen är nära relaterad till uppsatskursen och ger en teoretisk och metodologisk grund för examensarbetet.

Undervisningen består av *föreläsningar och seminarieövningar*. **Samtliga seminarier är obligatoriska.** Ni förväntas delta aktivt i seminarierna och läsa ett visst pensum till varje övning. Examination sker genom **aktivt deltagande i seminarierna och genom författande av en essä** med utgångspunkt från kurslitteraturen. Essän bör omfatta runt 8 sidor (dock max 15) med 12 punkter, radavstånd 1,5; används enkelt radavstånd blir sidantalet mindre.

Kursen inleds med en introduktionsföreläsning som ger en översikt över historievetenskaplig metod och teori i ett historiskt perspektiv jämte en allmän presentation av kursens innehåll och upplägg. I det häfte som delas ut ges instruktioner om vilka texter som ska läsas till respektive seminarium jämte frågor till dessa texter. Dessa frågor tjänar som underlag för diskussionerna på seminarierna. Ni delas in i smågrupper, och varje seminarium inleds med diskussion i dessa smågrupper. Varje grupp har ansvar för specifika frågekomplex och inleder diskussionen kring dessa. Men alla deltagare läser givetvis alla texter och tittar på alla frågor. Kursen avslutas med en sammanfattning de perspektiv och angreppssätt som behandlats under kursens gång jämte en diskussion om kursens lärdomar och insikter, problem och utmaningar samt frågor inför hemtentan.

Litteratur

Huvudbok är Louise Berglund & Agneta Ney, *Historikerns hantverk: om historieskrivning, teori och metod*, Lund 2015. Boken läses i urval (ca 100 sidor). Några kapitel läses mera noggrant, andra fungerar som bakgrundmaterial. Tonvikten ligger på artiklarna, vilka finns att ladda ner på Live@Lund.

Artiklar

Andersson, Peter K., "Det förflutnas minsta beståndsdelar. Narrativ mikrohistoria och historia som litteratur": *Historisk tidskrift* 2017:3, s. 448-462 (14 s.)

Bagerius, Henric & Christine Ekholst, "En olydig sodomit. Om Magnus Eriksson och det here-ronormativa regentskapet": *Scandia* 2007:2, s. 7-28 (21 s.)

Bergman, Karl: "Borgaren och militärstaten. Den tidigmoderna stadens politiska kultur: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 621-644 (23 s.)

Brillkman, Kajsa: "Konfessionalisering, konfessionskonflikt och konfessionskultur under tidigmodern tid": *Scandia* 2016:1, s. 93-103 (10 s.)

Brown, Callum, *Postmodernism for historians*, London 2005, s. 3-10, 117-119, 144-148, 180-181 (15 s.)

Darnton, Robert, "The great cat massacre": *History Today* 1984, vol. 34, s. 7-15 (9 s.)

Dahlgren, Stellan & Anders Florén, *Fråga det förflutna. En introduktion till modern historieforskning*, Lund 1996, s. 160-168, 200-204, 279-281 (15 s.)

Edenheim, Sara, "Att komma till Scott – teorins roll inom svensk genushistoria": *Scandia* 2012, s. 22-31 (9 s.)

Eklöf Amirell, Stefan: "Den världshistoriska vändningen. Möjligheter och problem i relation till svensk historisk forskning: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 647-668 (21)

Elgán, Elisabeth, "Fernand Braudels artikel "La longue durée" och svensk historieskrivning idag – några reflexioner": *Historisk tidskrift* 2010:3, s. 279-294 (15 s.)

Ferm, Olle, "Bengt Jönsson Oxenstierna. Riddare. lagman, riksföreståndare och boksamlare": *Bengt Jönsson Oxenstierna och hans värld*, red Olle Ferm, Staffan Nyström, Stockholm 2004, s. 13-31, 201-209 (27)

Harald Hjärne, "Om politiska omdömen i historien. Föredrag i Historiska föreningen i Uppsala den 4 dec. 1886", *Samlade skrifter*, 4, *Samfundsliv och tankevärld*, Stockholm 1940, s 100–116 (17)

Hirdman, Yvonne, "Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning": *Tidskrift för genusvetenskap* 1988:3, s. 49-61 (12 s.)

Jarrick, Arne: "Källkritiken måste uppdateras för att inte reduceras till kvarleva": *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 219-231 (12 s.)

- Johansson, Alf W, "Biografen och den svenska historievetenskapen": *Med livet som insats. Biografen som historisk genre*, Lund 2007, s. 19-30 (11)
- Karlsson, Klas-Göran, *Med folkmord i fokus. Förintelsens plats i den europeiska historiekulturen*. 2008:6, s. 10-15, 65-85 (25)
- Liljefors, Max & Ulf Zander, "Det neutrala landet Ingenstans. Bilder av andra världskriget och den svenska utopin": *Scandia* 2003:2, 209-240 (31 s)
- Marklund, Andreas: Gossen & husbonden. Ideal, individ och äktenskap i 1700-talets Sverige: *Bedrägliga begrepp. Kön och genus i humanistisk forskning*, red. Gudrun Andersson, Uppsala 2000, s. 177-194 (17 s.)
- Nilsson Hammar, Anna, "Diskursanalys: Metod. Guide för historiska studier", Lund 2018, s. 133-147 (14 s.)
- Neunsinger, Silke: "Cross-over! Om komparationer, tranferanalyser, histoire croisée och den metodologiska nationalismens problem": *Historisk tidskrift* 2010:1, s. 3-23 (20)
- Odén, Birgitta: "Det moderna historisk-kritiska genombrottet i svensk historisk forskning", *Scandia* 1975: 41 (23)
- Petersson McIntyre, Magdalena: "Mode Vardagspraktik och tidsangivelse": *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 676-690 (14 s.)
- Rodell, Magnus: "Om den rumsliga vändningen och ett fredsmonument": *Scandia* 2008:2, s. 15-30 (15)
- Salomon, Kim: "Symboler och ritualer i politisk samtidshistoria": *Den mångfaldiga historien*, red. Roger Qvarsell & Bengt Sandin, Lund 2000 (15. s.)
- Sandén, Annika & Joachim Östlund, "Medkänslans makt och gränser. Nya linjer i känslornas historia": *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 593-614 (21 s.)
- Sjöberg, Maria, "Hade jorden ett kön? Något om genuskonstruktion i det tidigmoderna Sverige", *Historisk tidskrift* 1996, s 362-396 (35)
- Torstendahl, Rolf, "Källkritik, metod och vetenskap": *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 209-216 (15 s.)
- Thompson, E P, "The Moral Economy of the English Crowd in the Eighteenth Century": *Past and Present* 1971:50, s. 76-136
- Trenter, Cecilia, "I mötet med minnet – historiekulturer i Skandinavien": *Historisk tidskrift* 2002:2, s. 289-307 (18)
- Wiklund, Martin, "Historievetenskapens ethos och roller under efterkrigstiden": *Insikt och handling*, Göteborg 2010, s. 93-111 (18 s.)
- Österberg, Eva, "Civilisationen, våldet och kvinnorna": *Kvinnor och våld. En mångtydig kulturhistoria*, Lund 2005, s. 285-300 (15)

Östling, Johan & Larsson Heidenblad, David, "Cirkulation – ett kunskapshistoriskt nyckelbegrepp":
Historisk tidskrift 2017:2, s. 269-284 (15 s.)

Ca 690 sidor

Till detta kommer utdrag ur en doktorsavhandling, som tas som utgångspunkt för diskussionen på det sista seminariet.

Delkurs 2 *Tematisk fördjupning* (7,5 högskolepoäng): **Välj ett av följande tre teman:**

Arbetshistoria. Klass, kultur och rörelse under den industriella epoken.

Obligatorisk litteratur

Ambjörnsson, Ronny: *Den skötsamme arbetaren: idéer, och ideal i ett norrländskt sågverkssamhälle 1880-1930*, Carlsson, Stockholm 1988. (200 sidor i urval). Pris: 279 kr på Bokus (7 ex. på UB/LUX).

Andersson, Irene: "Sill och husmödrar. Matprotester i Malmö 1942", i *Arbetshistoria*, 2014 nr 1-2/ (7 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Brink Pinto, Andrés, Martin Ericsson & Stefan Nyzell, "Contentious Politics Studies. Forskningsfältet social och politisk konfrontation på frammarsch i Skandinavien" i *Scandia* 2015 81 (1). (18 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Edgren, Lars: "Livsmedelsprotesterna i Malmö 1799", i *Arbetshistoria*, 2014 nr 1-2. (5 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Edgren, Lars & Olofsson, Magnus: "Politik underifrån. Kollektiva aktioner i Sverige och Danmark under 1800- och 1900-talen", i *Arbetshistoria*, 2014 nr 1-2. (4 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Holmsted Larsen, Chris: "Politisk vold som transnationalt fenomen i Danmark 1917–1939", i *Arbetshistoria*, 2014 nr 1-2. (7 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Isacson, Maths: *Industrisamhället Sverige: arbete, ideal och kulturarv*. Lund: Studentlitteratur 2007 (302 sidor)

Jordansson Birgitta & Lane Linda "Begreppet arbete. En betraktelse över dess könade karaktär". *Tidskrift för genusvetenskap*, 2017 38 (1-2). (20 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Negrey, Cynthia, *Work time: conflict, control, and change*, Polity, Cambridge, 2012 (30 sidor). Kopia tillhandahålls.

Lundberg, Victor & Lundin, Johan A: "Med ett våldsamt knytnävsslag och en välriktad spark? SSU och den nazistiska utmaningen 1933", i *Arbetshistoria*, 2014 nr 1-2/ (6 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Nyzell, Stefan: "Upplopp och samhällshistoria, E.P. Thompson och den (nya) moraliska ekonomin", i *Arbetarhistoria*, 2014 nr 1-2. (7 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Karpantschof René & Mikkelsen Flemming: "Petitioner og demokrati i Danmark i det 19.e århundrede" i *Arbetarhistoria* 2014 nr 1-2. (7 sidor)

Linderborg, Åsa: *Socialdemokraterna skriver historia. Historieskrivning som ideologiska maktresurs 1892–2000*, Stockholm 2001, s 437–473 (37 sidor). Kopia tillhandahålls.

Mikkelsen, Flemming: "Sociale og politiske protester i Sverige i det 18. og 19. århundrede – en nyere forskningsoversigt", i *Arbejderhistorie*, 2013 nr 2. (11 sidor). *Texten finns tillgänglig på: <http://sfah.dk/assets/uploads/tidsskrift/Aargang-2013/nr2/FlemmingMikkelsen.pdf>*. Gratis/nedladdningsbar.

Olofsson, Magnus: "Upploppskulturer: Stockholm och landsort i svenska 1800-talsupplopp", i *Arbetarhistoria*, 2014 nr 1-2. (5 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

Olofsson, Magnus: "Kravallen som kom bort. Berättelsen om 1902 års rösträttskravaller i socialdemokratisk historieskrivning", i Mats Greiff och Roger Johansson (red) *I ständig rörelse – mellan arbete, kultur och didaktik. En vänbok till Lars Berggren*, Malmö 2016 (17 sidor). Kopia tillhandahålls.

Vallström, Maria (2010). "Att göra skillnad: om migration, arbete och kön i skogsarbetarbyar 1950–1975", i *Scandia*, 76 (1), s. 73-99. (16 sidor). Gratis/nedladdningsbar.

S:a obligatorisk litteratur: 878 sidor

Utöver den obligatoriska litteraturen tillkommer ett verk på 200–400 sidor valbar litteratur. Detta val sker efter samråd med kursens lärare

Rasism och rasföreställningar

Rasismen är en omdiskuterad och omstridd företeelse i dagens samhällsdebatt. Och konstigt vore väl annars, eftersom begreppet både är så viktigt för förståelsen av vår tids ojämlikheter och orättvisor och samtidigt så svårdefinierat och öppet för tolkningar. För vad är egentligen rasism? Måste rasism bygga på uppfattningen att det finns biologiskt distinkta raser som är olika mycket värda? Finns det bara en sorts rasism? Kan vi, till exempel, förstå den rasism som drabbar människor med svart hudfärg på samma sätt som den antisemitism som drabbar judar? Och hur förhåller sig rasismen till företeelser som nationalism och etnicitet?

Frågorna är många, och de blir sannerligen inte färre när vi vill studera rasismen som historiskt fenomen. När uppstod rasismen? Kan man alls tala om rasism i det förmoderna samhället, eller är rasism något som främst hör den moderna världen till? Vad har rasismen för koppling till andra historiska fenomen, som slavhandel och nationalism? Kan rasism som riktats mot olika grupper tolkas på samma sätt, eller behöver vi olika sorters analyser för att förstå rasism mot olika grupper? Och vilken koppling har egentligen rasismen till den vetenskapliga rasforskningens framväxt?

Den här temakursen vänder sig till dig som intresserar dig för frågor av det här slaget. Kanske funderar du på att skriva din kandidatuppsats om ett ämne som har med rasism, rasföreställningar eller nationalism att göra. Då kommer du att ha nytta av den här kursen. Men det kommer du förhoppnings-

vis också att ha om du ”bara” intresserar dig för ämnet mer allmänt – för att bättre förstå den värld vi lever i och de historiska processer och idéer som har varit med att forma den.

Under kursens gång bekantar vi oss med olika sätt att förstå begrepp som etnicitet, nationalism, rasism och rasifiering, och diskutera vilka möjligheter och problem de innebär i historievetenskapliga studier. Vi diskuterar frågan om när rasismen uppstod och söker oss tillbaka till både senmedeltiden och 1600-talets tidigmoderna samhälle för att spåra dess rötter. Vi undersöker kopplingen mellan rasismen och den europeiska kolonialismen, och ställer oss frågan vilken roll Sverige har haft i kolonialismen. Och så lyfter vi upp frågan om hur föreställningar om människoraser har diskuterats och presenterats i vetenskapliga sammanhang från 1700-talet och framåt. Vad skrev egentligen Carl von Linné om människoraser? Vad sysslade de svenska rasbiologerna i Uppsala med? När försvann rasföreställningarna från vetenskapen – om de alls har försvunnit?

Du får också tillfälle att fördjupa dig i ett ämne som intresserar just dig särskilt mycket, genom att läsa och arbeta med en valfri modern vetenskaplig bok som anknyter till delkursens ämne i bred mening. Utifrån din läsning och de kunskaper du skaffat dig får du sedan själv vara med och skissera möjliga framtida forskningsprojekt. Vad är egentligen viktigt att utforska om vi bättre vill förstå rasismen som historiskt fenomen, och hur kan en historiker gå till väga för att göra det? Det är ju du som är framtidens historiker. Och vem vet? Kanske föds de första idéerna till framtidens stora forskningsprojekt på denna delkurs.

Kursen examineras på tre sätt. För det första genom obligatorisk medverkan på seminarier, där du är med och diskuterar aktivt. Här får du också arbeta med riktigt historiskt källmaterial enligt den så kallade pedagogiska avtäckningsmodellen, som innebär att du inte bara får besvara frågor utifrån källmaterialet utan också själv vara med och formulera dessa frågor. För det andra genom arbetet med den valfria boken och reflektionerna om framtida forskningsprojekt. Detta redovisar du genom en föreläsning som du håller inför dina kurskamrater, och där kurskamraterna (och jag som lärare) efteråt gemensamt hjälper dig med idéer om hur ett framtida forskningsprojekt skulle kunna läggas upp.

För det tredje ska du fortlöpande reflektera över din egen läroprocess. I början av kursen skriver du ett kortare paper där du bland annat diskuterar vilka förväntningar du har på kursen, vilka förkunskaper du anser att du har och vad du tror kommer att bli särskilt svårt, utmanande eller spännande att lära dig. I slutet skriver du ett längre paper där du (med tydlig förankring i kurslitteraturen) reflekterar över vad du har lärt dig, vad som varit särskilt utmanande, förvånande och givande. Du får återkoppling från mig på båda dessa papers. Examinationsformen innebär att du tar ett stort personligt ansvar för ditt lärande under kursen, men du kommer att göra det i dialog med mig som lärare och dessutom få möjligheter att diskutera utmaningar och svårigheter under seminarierna.

Vi möter alltså utmaningarna tillsammans, och när kursen är slut kommer vi förhoppningsvis alla att ha fått en fördjupad och nyanserad bild av rasismen och rasföreställningarna som historiska fenomen – kunskaper som vi kan komma att behöva också när vi betraktar vår egen tid, där rasismen har avsatt nog så tydliga spår

Kurslitteratur

Litteraturen på delkursen omfattar för det första ett antal sidor obligatorisk läsning av vetenskapliga texter, för det andra en vetenskaplig bok som du väljer själv utifrån en lista som jag sammanställt, och för det tredje ett antal sidor som består av utdrag ur historiska källor. Dessa ligger till grund för seminariediskussioner vid några av kursmomenten.

Obligatorisk vetenskaplig litteratur

- Anderson, Benedict (1992). *Den föreställda gemenskapen: Reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning* (Göteborg: Daidalos), s. 20–33. [14 s.]
- Andersson Burnett, Linda (2019). ”Translating Swedish Colonialism: Johannes Schefferus’ *Lapponia* in Britain c. 1674–1800”, *Scandinavian Studies* vol. 91:1–2, s. 134–162. [29 s.]
- Buchan, Bruce & Andersson Burnett, Linda (2019). ”Knowing Savagery: Australia and the Anatomy of Race”, *History of the Human Sciences* vol. 32:4, s. 115–134. [20 s.]
- Fredrickson, George M (2002). *Racism: A Short History* (Princeton: Princeton University Press). [207 s.]
- Fur, Gunlög (2013). ”Colonialism and Swedish History: Unthinkable Connections?”, i *Scandinavian Colonialism and the Rise of Modernity: Small Time Agents in a Global Arena*, red. Magdalena Naum & Jonas M Nordin (New York: Springer), s. 17–36. [20 s.]
- Jackson, John P & Weidman, Nadine M (2004). *Race, Racism and Science: Social Impact and Interaction* (Santa Barbara: ABC-CLIO), s. 1–24. [24 s.]
- Lerbom, Jens (2017). *Svenskhetens tidigmoderna gränser: Folkliga föreställningar om etnicitet och rikstillhörighet i Sverige 1500–1800* (Göteborg: Makadam), s. 9–24. [16 s.]
- Miles, Robert & Brown, Malcolm (2003). *Racism: Second Edition* (London: Routledge), s. 87–109. [23 s.]
- Mulinari, Diana & Neergaard, Anders (2004). *Den nya svenska arbetarklassen: Rasifierade arbetares kamp inom facket* (Umeå: Boréa), s. 19–21. [3 s.]
- Ripenberg, Linnea (2019). ”Att göra morianer: Representationer av svarta afrikaner i skandinaviska torneringar 1568–1672”, i *Karolinska förbundets årsbok 2019* (Stockholm: Karolinska förbundet), s. 123–151. [29 s.]
- Roediger, David R (1991). *The Wages of Whiteness: Race and the Making of the American Working Class* (London: Verso), s. 133–150. [18 s.]
- Thomasson, Fredrik (2013). ”32 piskrapp vid quatre piquets: Svensk rättvisa och slavlagar på Saint Barthélemy”, i *Historielärarnas förenings årsskrift 2013* (Stockholm: Historielärarnas förening), s. 7–29. [23 s.]
- Wasniowski, Andréaz (2018). ”Vetenskaplig rasism: Föreställningar om vetenskaplighet decennierna runt sekelskiftet 1900”, i *Studier om rasism: Tvärvetenskapliga perspektiv på ras, vithet och diskriminering*, red. Tobias Hübinette & Andréaz Wasniowski (Malmö: Arx), s. 87–123. [32 s.]
- Wikström, Hanna (2009). *Etnicitet* (Stockholm: Liber). [128 s.]

Valbar bok

Du väljer en valbar historievetenskaplig bok från en lista som jag har upprättat. Bokens omfattning ligger på cirka 250 s. (vilket givetvis kan variera något både uppåt och nedåt).

Arbetsmaterial till seminariediskussioner

Dahlberg, Gunnar (1933). "Den nordiska rasen från social-antropologisk synpunkt", *Ord och bild* vol. 42, s. 426–432. [7 s.]

Four Statements on the Race Question (Paris: Unesco, 1969), s. 30–43. [14 s.]

Ganander, Christfrid (1780). *Undersökning om de så kallade Tattare eller Zigeuner, Cingari, Bohemiens. Deras härkomst, lefnadssätt, språk, m.m. Samt om, när och hwarest några satt sig ner i Sverige?* Uppsats inlämnad till Kungl. Vitterhetsakademien, transkriberad av Lotta Fernståhl & Charlotte Hylltén-Cavallius. [28 s.]

Linné, Carl von (1735 & 1758). Översatta utdrag ur 1:a och 10:e upplagorna av *Systema Naturae*. [3 s.]

Lundborg, Herman (1919). *Svenska folktyper: Bildgalleri, ordnat efter rasbiologiska principer och med en orienterande översikt* (Stockholm: Hasse W Tullbergs förlag), s. 5–12. [8 s.]

Nilsson, Sven (1838–1843). *Skandinaviska Nordens ur-invånare, ett försök i komparativa ethnografien och ett bidrag till människosläktets utvecklings-historia* (Lund: Berlingska boktryckeriet), kap. 2 s. 1–16 och kap. 4 s. 1–16. [32 s.]

Rydén, Värner (1923). *Medborgarkunskap* (Första upplagan). Återgivet i *Vad är Sverige? Röster om svensk nationell identitet* (red. Alf W Johansson). Stockholm: Prisma, 2001, s. 148–156. [9 s.]

Utdrag ur uppslagsverk, uppslagsordet "Människoraser": *Conversations-Lexikon* 1823, *Nordisk Familjebok* 1886, *Nordisk Familjebok* 1913, *Svensk Uppslagsbok* 1934, *Bonniers Lexikon* 1965, *Bra Böckers Lexikon* 1995. [24 s.]

Den obligatoriska vetenskapliga läsningen omfattar 586 sidor. Den valbara vetenskapliga boken beräknas omfatta cirka 250 sidor. Arbetsmaterialet omfattar 125 sidor. Sammanlagt omfattar alltså kurslitteraturen cirka 961 sidor.

Senmedeltiden

Dick Harrison, *Stora döden. Den värsta katastrof som drabbat Europa*, Ordfront, Stockholm 2000: 430 sidor.

Michael Nordberg, *Den dynamiska medeltiden* (andra och utökade upplagan), Tiden, Stockholm 1995 (eller senare): 429 sidor.

Johan Huizinga, *Ur medeltidens höst*, övers. Hans Reuter-crona, Lind & Co, Stockholm 2007, valda delar.

Därtill kommer eventuellt ytterligare stencilmaterial och övningsuppgifter.

Om det är tekniskt möjligt kommer även en filmvisning att äga rum. Ambitionen är att visa en film med senmedeltida tema (t.ex. *En riddares historia* eller en Jeanne d'Arc-film) för att med utgångspunkt i denna diskutera vår moderna, populärkulturella, syn på epoken i förhållande till forskningen.

Examinationen sker genom inlämning av hemtentamen (paper), där diskussionen efter filmen bildar utgångspunkt.

Om filmvisningen inte är möjlig ersätts den av läsning och diskussion av en roman med senmedeltida tema, t.ex. *Ringaren i Nôtre-Dame*.